

Arbets- och företagsnämnden

Summering av påverkbara och icke-påverkbara nettokostnader 2017

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Vid extrainsatt sammanträde i arbets- och företagsnämnden den 29 januari 2018 fick arbetsmarknadsdirektören i uppdrag att återkomma till nämnden med en summering av de kostnader som redovisades som påverkbara respektive icke-påverkbara i analysen av det underskott som uppstod 2017.

Summeringen visar att mer än hälften av underskottet uppstod genom icke-påverkbara orsaker.

Ärendet

Vid extrainsatt sammanträde i arbets- och företagsnämnden den 29 januari 2018 presenterades en analys av underskott 2017 och en åtgärdsplan för att begränsa kostnadsutvecklingen och uppkomsten av underskott för 2018 (AFN 2018/4). Arbetsmarknadsdirektören fick i uppdrag att återkomma till nämnden med en summering av de kostnader som redovisades som påverkbara respektive icke-påverkbara.

Summering av kostnader

I analysen av underskottet presenterades en sammanställning av uppkomna negativa nettoavvikelser från budget, se tabell 1, samt ett antal orsaker till avvikelserna uppdelade i ”påverkbara” och ”icke påverkbara”. Definitionen av ”icke påverkbar orsak” är en orsak vars uppkomst och utfall legat helt utanför kommunens ansvars- och påverkansområde. En ”påverkbar orsak” har på samma vis definierats som en orsak vars uppkomst och utfall helt eller delvis legat inom kommunens ansvars- och påverkansområde.

Tabell 1: Nettoavvikelse från budget

Verksamhet 2017 (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse
Ekonomiskt bistånd	-60 755	-76 482	-15 727
Nyanlända bostadsförsörjning	0	-5 968	-5 968
Ensamkommande barn	226	-28 303	-28 529
M&H	-39 649	-44 892	-5 243

I tabellerna 2, 3, 4 och 5 redovisas en uppskattning av den ekonomiska effekten av de olika orsakerna till underskott för 2017.

Ekonomiskt bistånd

Under året ökade både antalet nyanlända hushåll i behov av ekonomiskt bistånd och den genomsnittliga utbetalade summan per hushåll och år. De nya hushållen var i mycket större grad barnfamiljer, vilka har ett högre genomsnittligt behov än hushåll utan barn. Ersättning för det så kallade glappet mellan ankomstdatum till kommunen och etableringsersättning från Försäkringskassan uppgick till cirka sju miljoner kronor och påverkade inte bara de som anlände under året utan även de som kom under andra halvan av 2016.

Genomsnittsytan per person i genomgångsbostad översteg målnivån med cirka fyra kvadratmeter, vilket påverkade behovet av ekonomiskt bistånd för att betala hyran negativt.

Tabell 2: Summering av påverkbara respektive icke påverkbara kostnader ekonomiskt bistånd

Kostnader, tkr Ekonomiskt bistånd	Påverkbar	Icke påverkbar	Kommentar
Ökning av antal hushåll		6 000	Cirka 100 nyanlända hushåll tillkom under 2017
Större andel barnfamiljer		7 000	Genomsnitt per hushåll och år ökat cirka 7000 kr
Glappet		7 000*	
Hyreskostnader	4 000		Genomsnittsyta cirka 4 kvm över målnivå

*Summer som även helt eller delvis ingår i andra kostnadsposter är markerade med kursiv stil

Ensamkommande barn och unga

För ensamkommande barn/unga är det svårt att göra rättvisande beräkningar eftersom de olika kostnaderna i stor grad påverkar, och är delmängder av, varandra. Exempelvis påverkade ett antal avtalsparametrar, såsom ramavtalade avgifter för vissa placeringar, den genomsnittliga kostnaden per barn och dygn negativt. Vidare var barnens och de ungas genomsnittliga vård- och omsorgsbehov högre än beräknat, vilket ledde till att fler var placerade i boenden med högre avgifter än motsvarande schablonersättning och att de

planerade boenderesorna gick långsammare än beräknat. I och med det oväntat höga antalet barn och de försenade boenderesorna uppstod en delvis opåverkbar ackumulerad volymeffekt på grund av avtalsparametrarna. På samma vis uppstod en opåverkbar ackumulerad volymeffekt på grund av det oväntat höga vård- och omsorgsbehovet.

Ett 45-tal ungdomar över 18 år bodde kvar i kommunen under en lång tid efter födelsedagen/åldersuppskrivningsbeslutet. Ett missförstånd gällande ersättning för dessa ungdomar upptäcktes först vid återsökning av medel från Migrationsverket vid årsskiftet. Vid budgetering av intäkter hade felaktigt räknats med fortsatt utbetalning av schablonersättning mellan 18-årsdagen och dagen för avflyttning från kommunen. Ungefär hälften av den icke ersatta boendetiden för 18-åringarna orsakades av fördröjningar i Migrationsverkets informationsflöden, och den andra hälften orsakades av fördröjningar i kommunens handläggning.

Under året som gick var personalomsättningen hög och konsulter togs in för att upprätthålla kvalitativ och rättssäker verksamhet.

Tabell 3: Summering av påverkbara respektive icke påverkbara kostnader ensamkommande barn

Kostnader, tkr	Påverkbar	Icke påverkbar	Kommentar
Ensamkommande barn/unga			
Avtal	7 500		Cirka 150 kr nettokostnad per barn och dygn
Vård- och omsorgsbehov		12 500	Cirka 250 kr nettokostnad per barn och dygn
Flera barn än prognos		2 000*	Cirka 30 st asylsökande under 18 år
Flera unga vuxna än prognos	7 000	6 000	Cirka 45 st asylsökande över 18 år
Långsam boenderesa	2 500		Delvis orsakad av högre vård- och omsorgsbehov
Tomplatser	0		Kostnader uppstod nära årsskiftet
Personalomsättning		2 500	Behov av konsulter

*Sommar som även helt eller delvis ingår i andra kostnadsposter är markerade med kursiv stil

Bostadsförsörjning för nyanlända

Nettoresultatet för produktionen av de bostäder som användes för bosättning av nyanlända blev negativt, det vill säga hyresintäkterna var lägre än produktionskostnad inklusive drift. En volymeffekt uppstod på grund av ett högre genomsnittligt antal kvadratmeter per person än planerat.

Tabell 4: Summering av påverkbara respektive icke påverkbara kostnader bostadsförsörjning för nyanlända

Kostnader, tkr Bostadsförsörjning nyanlända	Påverkbar	Icke påverkbar	Kommentar
Nettokostnad boproduktion		4 000	Bostäder med hög produktionskostnad
Volymeffekt matchning	2 000		Genomsnittsyta cirka 4 kvm över målnivå

Myndighets- och huvudmannaorganisation

Antalet kunder inom arbets- och företagsprocessen har ökat inom samtliga områden de senaste åren. Ökad konkurrens om yrkeserfaren personal har bidragit till hög personalomsättning. Personalbristen har medfört ökade lönekostnader och kostnader för inskolning av nya medarbetare. För att kunna bedriva rättssäker verksamhet har konsulter hyrts in, inte bara inom området ensamkommande barn och unga som redovisats ovan.

Kostnader, tkr Myndighets- och huvudmannaorganisation	Påverkbar	Icke påverkbar	Kommentar
Högre personalkostnader	2 500	2 500	50 % konkurrens effekter, 50 % volymökning och rättssäker verksamhet

Konsekvenser för barn

Sammanställningen av kostnader har inga konsekvenser för barn.

Frida Plym Forshell
Tf arbetsmarknadsdirektör
Stadsledningskontoret

Yaser Kassir
Controller
Redovisningsenheten